

KAZAKİSTAN PAZAR RAPORU

2019-2023 DÖNEMİ

İçindekiler

1. Türkiye Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracat Pazarları.....	3
2. Dünyada Dış Ticaret ve Kazakistan'ın Yeri	4
3. Dünya Hazır Giyim ve Konfeksiyon Dış Ticaretinde Kazakistan'ın Yeri.....	5
4. Kazakistan İthalat Rakamları.....	7
5. Kazakistan İthalatında Temel Ürün Grupları	7
6. Kazakistan'ın Hazır Giyim ve Konfeksiyon Tedarikçileri.....	8
7. Kazakistan'ın Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatında Ürünler	9
8. Kazakistan'ın Türkiye'den Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatında Ürünler	10

1. Türkiye Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracat Pazarları

Türkiye hazır giyim ve konfeksiyon sektörü 2023 yılını bir önceki yıla kıyasla %8,9 düşüşle 19,3 milyar \$ değerinde ihracatla kapatırken, en çok ihracat yaptığı ilk 10 ülke Almanya, İspanya, Hollanda, İngiltere, Fransa, ABD, İtalya, Polonya, Irak ve Kazakistan olarak sıralanmaktadır:

Türkiye Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatında Ülkeler				
Birim: Milyar \$				
Ülkeler	2022	2023	2022-2023 % Değişim	2023 Pay %
Almanya	3,6	3,0	-16,1%	15,8%
İspanya	2,6	2,3	-12,4%	11,7%
Hollanda	1,7	1,8	3,1%	9,1%
İngiltere	2,0	1,5	-23,6%	8,0%
Fransa	1,2	1,1	-6,3%	5,7%
ABD	1,0	0,9	-11,9%	4,6%
İtalya	0,8	0,7	-11,2%	3,8%
Polonya	0,4	0,6	47,8%	3,1%
Irak	0,5	0,5	1,8%	2,7%
Kazakistan	0,2	0,4	47,4%	1,9%
İlk 10 Ülke Toplamı	14,1	12,8	-9,2%	66,4%
Türkiye Toplam Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı	21,2	19,3	-8,9%	100,0%

Kaynak: E-Birlik

Türkiye'nin 2023 yılında toplam 19,3 milyar \$ değerindeki hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında ilk 10 ülkenin toplamdaki payı %66,4 olup, ilk 10 ülkeye yönelik ihracat 2023 yılında %9,2 oranında düşüş göstermiştir.

Bu raporda Türkiye'nin en çok hazır giyim ve konfeksiyon ihraç ettiği onuncu ülke olan Kazakistan'ın hazır giyim ve konfeksiyon pazarı ile dış ticaretine yönelik değerlendirmelerde bulunulacaktır.

2. Dünyada Dış Ticaret ve Kazakistan'ın Yeri

2023 yılında dünyada 23,2 trilyon \$'ın üzerinde ihracat yapılmış olup, dünyanın en büyük ihracatçı ülkeleri Çin, ABD ve Almanya olarak sıralanmakta; en çok ihracat yapan ilk 10 ülkenin toplam ihracatı, dünya toplam ihracatının %50,2'lik kısmını oluşturmaktadır:

Dünyanın En Büyük İhracatçı Ülkeleri							
Birim: Milyar \$							
Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023	2022-2023 % Değişim	2023 % Pay
Çin	2.498,3	2.588,4	3.361,8	3.593,6	3.388,7	-5,7%	14,5%
ABD	1.642,8	1.424,9	1.754,3	2.062,9	2.019,2	-2,1%	8,7%
Almanya	1.486,9	1.379,9	1.631,1	1.676,6	1.702,4	1,5%	7,3%
Hollanda	576,8	551,4	696,9	768,3	741,8	-3,4%	3,2%
Japonya	705,8	641,0	757,5	752,1	719,8	-4,3%	3,1%
İtalya	537,7	498,8	615,9	659,4	677,1	2,7%	2,9%
Fransa	557,2	478,3	573,1	608,6	634,5	4,3%	2,7%
Güney Kore	542,3	512,8	644,4	683,6	632,2	-7,5%	2,7%
Meksika	460,6	417,0	494,5	577,7	593,0	2,6%	2,5%
Hong Kong	535,7	551,5	672,2	611,5	576,1	-5,8%	2,5%
İlk 10 Ülke Toplamı	9.544,2	9.043,9	11.201,6	11.994,3	11.684,9	-2,6%	50,2%
Kazakistan (45)	57,7	46,9	60,3	84,3	78,7	-6,6%	0,3%
Türkiye (29)	180,9	169,7	225,3	254,2	255,4	0,5%	1,1%
Dünya Toplam Genel İhracat Rakamları	18.761,8	17.515,0	22.154,1	24.719,8	23.291,1	-5,8%	100,0%

Kaynak: Trademap

Kazakistan dünya mal ticaretindeki tedarikçiler arasında 45. Sırada yer almakta olup, 2023 yılında dünyaya bir önceki yıla kıyasla %6,6 oranında düşüşle 78,7 milyar \$ değerinde ihracat gerçekleştirmiştir. Türkiye ise 255,4 milyar \$ değerindeki ihracatıyla dünyanın en büyük ihracatçı ülkeleri arasında 2023 yılında 29. Sırada yer almaktadır.

Dünyanın en büyük ithalatçı ülkelerine baktığımızda ise ilk sırada ABD'nin geldiği görülmekte, bu ülkeyi Çin ve Almanya takip etmektedir. 2023 yılında dünyada yaklaşık 23,6 trilyon \$ değerinde ithalat yapılırken, en çok ithalat yapan ülkeler arasında 53. sırada yer alan Kazakistan ise 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla %22,1 artışla 61,1 milyar \$ değerinde ithalat gerçekleştirmiştir:

Dünyanın En Büyük İthalatçı Ülkeleri							
Birim: Milyar \$							
Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023	2022-2023 % Değişim	2023 % Pay
ABD	2.563,5	2.406,9	2.935,3	3.375,9	3.172,5	-6,0%	13,5%
Çin	2.066,5	2.057,0	2.675,7	2.716,0	2.559,3	-5,8%	10,9%
Almanya	1.236,2	1.172,9	1.422,8	1.582,9	1.469,7	-7,1%	6,2%
İngiltere	692,5	630,9	695,6	816,3	791,9	-3,0%	3,4%
Japonya	721,0	634,7	773,7	905,1	786,4	-13,1%	3,3%
Fransa	644,2	570,5	706,9	814,0	775,1	-4,8%	3,3%
Hindistan	478,9	368,0	570,4	732,6	672,0	-8,3%	2,9%
Hollanda	514,9	484,1	623,4	710,8	664,1	-6,6%	2,8%
Hong Kong	578,6	573,1	714,0	669,1	655,5	-2,0%	2,8%
Güney Kore	503,3	467,5	615,0	731,4	642,6	-12,1%	2,7%
İlk 10 Ülke Toplamı	9.999,6	9.365,6	11.732,7	13.054,1	12.189,2	-6,6%	51,8%
Türkiye (18)	210,3	219,5	271,4	363,7	361,8	-0,5%	1,5%
Kazakistan (53)	38,3	38,0	41,4	50,0	61,1	22,1%	0,3%
Dünya Toplam Genel İthalat Rakamları	19.097,1	17.726,0	22.455,3	25.406,4	23.553,5	-7,3%	100,0%

Kaynak: Trademap

Türkiye ise 2023 yılında 361,8 milyar \$ değerinde ithalatıyla, en çok ithalat yapan ülkeler arasında 18. Sırada kendine yer bulmuştur.

3. Dünya Hazır Giyim ve Konfeksiyon Dış Ticaretinde Kazakistan'ın Yeri

2023 yılında dünyada 592,2 milyar \$ değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ürünü ihraç edilmiş olup, en çok ihracat yapan ülkeler Çin, Bangladeş ve Vietnam olarak sıralanmakta; Kazakistan ise hazır giyim ve konfeksiyon tedarikçisi ülkeler arasında 85. sırada yer almaktadır. Kazakistan 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla %190,2 artışla 0,1 milyar \$ değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ihraç ederken dünya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatından %0,02 oranında pay almaktadır. Türkiye ise 2023 yılında hazır giyim ve konfeksiyon tedarikçisi ülkeler arasında altıncı sırada yer almakta, dünya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatından %3,5 oranında pay almaktadır:

Dünya Hazır Giyim İhracatçıları							
Birim: Milyar \$							
Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023	2022-2023 % Değişim	2023 % Pay
Çin	165,9	200,1	198,4	205,5	187,4	-8,8%	31,6%
Bangladeş	42,1	37,6	47,6	60,0	48,7	-18,9%	8,2%
Vietnam	31,9	30,2	31,4	36,1	38,7	7,3%	6,5%
Almanya	26,9	26,8	29,8	29,8	30,9	3,5%	5,2%
İtalya	25,0	21,7	26,2	27,7	29,0	4,6%	4,9%
Türkiye	18,2	17,5	21,2	22,2	20,6	-7,4%	3,5%
Hindistan	21,4	17,0	21,9	22,7	19,9	-12,4%	3,4%
Fransa	13,0	11,5	13,8	15,1	16,6	9,9%	2,8%
Hollanda	12,5	12,8	15,7	15,5	15,5	-0,3%	2,6%
İspanya	15,1	12,4	16,3	16,6	15,2	-8,5%	2,6%
İlk 10 Ülke Toplamı	371,9	387,6	422,4	451,3	422,4	-6,4%	71,3%
Kazakistan (85)	0,036	0,026	0,035	0,041	0,119	190,2%	0,02%
Dünya Toplam Hazır Giyim İhracatı	539,5	542,3	598,9	641,6	592,2	-7,7%	100,0%

Kaynak: Trademap

Dünyada en çok hazır giyim ve konfeksiyon ithal eden ülkeler ise ABD, Almanya ve Fransa olarak sıralanmakta olup, dünyada 26. sırada yer alan Kazakistan'ın hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla %107 oranında artarak yaklaşık 4 milyar \$ olarak kaydedilmiştir. Kazakistan'ın dünya hazır giyim ve konfeksiyon ithalatından aldığı pay %0,8 olarak hesaplanmaktadır:

Dünya Hazır Giyim İthalatçıları							
Birim: Milyar \$							
Ülkeler	2019	2020	2021	2022	2023	2022-2023 % Değişim	2023 % Pay
ABD	104,1	102,4	109,3	126,2	98,4	-22,0%	19,1%
Almanya	43,5	48,9	48,9	52,8	45,7	-13,5%	8,9%
Fransa	26,7	30,2	28,1	30,7	28,8	-6,4%	5,6%
Japonya	31,8	31,5	28,5	30,1	27,8	-7,8%	5,4%
İngiltere	27,5	29,9	24,2	27,4	22,9	-16,4%	4,5%
İspanya	20,8	19,7	20,4	24,0	21,8	-9,2%	4,2%
İtalya	17,7	18,9	18,3	21,5	21,3	-1,3%	4,1%
Hollanda	16,4	16,3	19,1	20,1	18,1	-10,0%	3,5%
Polonya	9,4	11,7	14,0	14,0	13,3	-5,1%	2,6%
Güney Kore	11,4	10,6	11,9	13,6	13,2	-2,8%	2,6%
İlk 10 Ülke Toplamı	309,3	320,2	322,7	360,6	311,2	-13,7%	60,5%
Kazakistan (26)	0,83	0,85	1,06	1,92	3,98	107%	0,8%
Türkiye (29)	1,7	1,5	1,7	2,6	3,2	23,0%	0,6%
Dünya Toplam Hazır Giyim İthalatı	490,3	499,7	517,2	571,8	514,3	-10,1%	100,0%

Kaynak: Trademap

4. Kazakistan İthalat Rakamları

Kazakistan 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla %22,4 artışla 61 milyar \$ civarında ithalat yaparken, hazır giyim ve konfeksiyonda ise bir önceki yıla kıyasla %110 artışla 4 milyar \$ değerinde ithalat gerçekleştirmiştir. Hazır giyim ve konfeksiyon ithalatındaki artış hızı genel ithalattaki artış hızından yüksek olup, hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı Kazakistan'ın toplam ithalatından %6,5 oranında pay almaktadır:

Kazakistan İthalat Rakamları					
Birim: Milyar \$					
	2019	2020	2021	2022	2023
Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatı	0,8	0,9	1,1	1,9	4,0
Genel İthalat	38,4	38,1	41,4	50,0	61,2
Hazır Giyim ve Konfeksiyon Pay %	2,2%	2,2%	2,6%	3,8%	6,5%

Kaynak: Trademap

5. Kazakistan İthalatında Temel Ürün Grupları

Kazakistan'ın ithalatını temel ürün grupları bazında incelediğimizde en çok ithal edilen ürün grubunun 84. Fasılda nükleer reaktörler, kazanlar, makineler ile bunların aksam ve parçalarının yer aldığı görülmektedir. İkinci sırada 85. Fasılda yer alan elektrikli makine ve cihazlar ile bunların aksam ve parçaları yer alırken, üçüncü sırada ise 87. Fasılda yer alan kara nakil vasıtaları ve bunların aksam ve parçaları yer almaktadır. 62. Fasılda yer alan dokuma giyim ürünleri, Kazakistan'ın en çok ithal ettiği temel ürün grupları arasında 2023 yılındaki 1,8 milyar \$ ithalat değeriyle 8. Sırada yer almakta; 61. Fasılda yer alan örme giyim ürünleri 1,7 milyar \$ ithalat değeriyle 10. Sırada yer almakta; 63. Fasılda yer alan hazır eşyalar ise 0,5 milyar \$ ithalat değeriyle 34. sırada kendine yer bulmaktadır:

Kazakistan İthalatında Temel Ürün Grupları						
Birim: Milyar \$						
GTİP	Ürün Tanımı	2021	2022	2023	2022-2023 % Değişim	2023 Pay %
'84	Nükleer reaktörler, kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler	7,2	7,9	9,6	21,5%	15,8%
'85	Elektrikli makine ve cihazlar ve bunların aksam ve parçaları	3,3	4,8	7,8	60,4%	12,7%
'87	Kara nakil vasıtaları ve bunların aksam ve parçaları	4,0	4,8	5,9	21,5%	9,6%
'73	Demir ve çelik ürünleri	1,6	2,2	2,7	21,9%	4,4%
'39	Plastikler ve plastikten mamul ürünler	1,7	2,1	2,1	-1,3%	3,4%
'62	Dokuma Giyim Ürünleri (8)	0,4	0,8	1,8	121,4%	2,9%
'61	Örme Giyim Ürünleri (10)	0,5	0,8	1,7	95,4%	2,7%
'63	Hazır Eşyalar (34)	0,2	0,3	0,5	103,0%	0,9%
Kazakistan Toplam İthalatı		41,4	50,0	61,2	22,2%	100,0%

Kaynak: Trademap

6. Kazakistan'ın Hazır Giyim ve Konfeksiyon Tedarikçileri

Dünyanın 26. büyük hazır giyim ve konfeksiyon ithalatçısı ülkesi konumundaki Kazakistan'ın en önemli tedarikçileri Çin, Türkiye ve Rusya'dır. 2023 yılında Çin'den bir önceki yıla kıyasla %190,6 oranında artışla 2,8 milyar \$ değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ithalatı gerçekleştirilirken, ikinci sıradaki Türkiye'den %8,6 artışla 0,5 milyar \$ değerinde, üçüncü sıradaki Rusya'dan ise %12,2 artışla 0,27 milyar \$ değerinde hazır giyim ve konfeksiyon ithal edilmiştir. Kazakistan'ın hazır giyim ve konfeksiyon tedarikçileri arasında Türkiye ikinci sırada yer almakta olup, Kazakistan'ın hazır giyim ve konfeksiyon ithalatında Türkiye'nin payı %12,5 olarak hesaplanmaktadır:

Kazakistan Hazır Giyim ve Konfeksiyon Tedarikçileri

Birim: Milyon \$

Ülkeler	2021	2022	2023	2022-2023 % Değişim	2023 Pay %
Çin	467,7	963,6	2.800,5	190,6%	70,2%
Türkiye	182,9	459,6	499,3	8,6%	12,5%
Rusya	199,5	239,0	268,0	12,2%	6,7%
Bangladeş	25,9	44,5	83,4	87,2%	2,1%
Özbekistan	33,7	41,7	57,3	37,5%	1,4%
İtalya	32,4	37,6	54,6	45,2%	1,4%
Vietnam	6,2	10,2	31,0	203,4%	0,8%
Kamboçya	4,0	6,9	19,8	189,4%	0,5%
Fas	10,3	12,5	19,6	56,1%	0,5%
Belarus	12,2	13,8	15,2	10,0%	0,4%
İlk 10 Ülke Toplamı	974,9	1.829,4	3.848,7	110,4%	96,5%
Kazakistan Toplam Hazır Giyim İthalatı	1.064,9	1.923,1	3.989,3	107,4%	100,0%

Kaynak: Trademap

7. Kazakistan'ın Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatında Ürünler

Kazakistan'ın ithal ettiği ürünler incelendiğinde, en çok ithal edilen ürünün 6110.30 GTİP'li sentetik veya suni liflerden örme kazaklar, süveterler vb. olduğu görünmektedir. Kazakistan 2023 yılında bir önceki yıla kıyasla %279,4 artışla 343 milyon \$ değerinde sentetik ve suni liflerden örme kazaklar ithal ederken, ikinci sırada 6202.40 GTİP'li sentetik veya suni liflerden kadın ve kız çocukları için dokuma manto, kaban vb.; üçüncü sırada ise 6203.42 GTİP'li erkekler ve erkek çocuklar için pamuklu dokuma pantolonlar, şortlar vb. yer almaktadır. En çok ithal edilen ilk 10 ürünün tamamında ithalatta artış görülmekte olup, bu dönemde ithalatı en çok artış gösteren ürün %547,5 artışın görüldüğü 6206.30 GTİP'li kadınlar ve kız çocukları için pamuklu dokuma bluzlar ve gömlekler yer almaktadır.

Kazakistan Hazır Giyim İthalatında Ürünler						
Birim: Milyon \$						
GTİP	Ürün Tanımı	2021	2022	2023	2022-2023 % Değişim	2023 Pay %
611030	Sentetik veya suni liflerden örme kazaklar, süveterler vb.	27,4	90,5	343,3	279,4%	8,6%
'620240	Sentetik veya suni liflerden kadın ve kız çocukları için dokuma manto, kaban vb.	0,0	66,1	259,2	292,1%	6,5%
620342	Erkekler ve erkek çocuklar için pamuklu dokuma pantolonlar, şortlar vb.	56,1	85,5	250,2	192,7%	6,3%
'630260	Pamuktan tuvalet ve mutfak bezleri, havlular	24,9	53,8	248,7	362,2%	6,2%
'620630	Kadınlar ve kız çocukları için pamuklu dokuma bluzlar ve gömlekler	13,2	34,5	223,5	547,5%	5,6%
611595	Pamuklu diğer çoraplar	72,8	80,8	217,0	168,6%	5,4%
'610910	Pamuklu tişörtler	45,8	105,6	170,2	61,2%	4,3%
'620140	Erkekler ve erkek çocuklar için sentetik veya suni liflerden dokuma paltolar, kabanlar vb.	0,0	51,5	155,1	201,0%	3,9%
620462	Kadınlar ve kız çocuklar için pamuklu dokuma pantolonlar, şortlar vb.	29,9	90,7	150,8	66,4%	3,8%
'630533	Polietilen ve polipropilen şeritlerden vb. ambalaj için torba ve çuvallar	26,7	38,7	114,0	194,6%	2,9%
İlk 10 Ürün Toplamı		296,7	697,7	2.132,1	205,6%	53,4%
Kazakistan Toplam Hazır Giyim İthalatı		1.064,9	1.923,1	3.989,3	107,4%	100,0%

Kaynak: Trademap

8. Kazakistan'ın Türkiye'den Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatında Ürünler

Kazakistan'ın Türkiye'den ithal ettiği hazır giyim ve konfeksiyon ürünlerinde ilk sırada gelen ürün 6109.10 GTİP'li pamuklu tişörtler olup, 2023 yılında Türkiye'den bir önceki yıla kıyasla %18,7 oranında artışla 46,4 milyon \$ değerinde ithalat gerçekleştirilmiştir. Bu ürün grubunun Kazakistan'ın toplam hazır giyim ve konfeksiyon ithalatından aldığı pay %9,3 olarak hesaplanmaktadır. Bu ürün grubunu 6203.42 GTİP kodlu erkekler ve erkek çocuklar için pamuklu dokuma pantolonlar, şortlar vb. ve 6206.30 GTİP'li kadınlar ve kız çocukları için pamuklu dokuma bluzlar ve gömlekler takip etmektedir.

Kazakistan'ın Türkiye'den Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatında Ürünler**Birim: Milyon \$**

GTİP	Ürün Tanımı	2022	2023	2022-2023 % Değişim	2023 Pay %
'610910	Pamuklu Tişörtler	39,1	46,4	18,7%	9,3%
'620342	Erkekler ve erkek çocuklar için pamuklu dokuma pantolonlar, şortlar vb.	25,7	34,3	33,5%	6,9%
'620630	Kadınlar ve kız çocukları için pamuklu dokuma bluzlar ve gömlekler	24,6	28,5	15,9%	5,7%
'620443	Kadınlar ve kız çocukları için sentetik liflerden dokuma elbiseler	26,5	28,2	6,5%	5,7%
'611020	Pamuklu örme kazaklar, süveterler vb.	24,9	25,9	3,8%	5,2%
'630260	Pamuktan tuvalet ve mutfak bezleri, havlular	14,4	25,2	74,8%	5,1%
'611030	Sentetik veya suni liflerden örme kazaklar, süveterler vb.	20,1	23,5	16,7%	4,7%
620462	Kadınlar ve kız çocuklar için pamuklu dokuma pantolonlar, şortlar vb.	17,0	18,6	9,7%	3,7%
'620640	Kadınlar ve kız çocuklar için suni-sentetik elyaflardan dokuma bluzlar, gömleklek	11,7	11,6	-1,1%	2,3%
'610831	Kadınlar ve kız çocukları için pamuklu örme gecelik ve pijamalar	14,5	11,5	-20,3%	2,3%
İlk 10 Ürün Toplamı		218,6	253,8	16,1%	50,8%
Kazakistan'ın Türkiye'den Toplam Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatı		459,6	499,3	8,6%	100,0%

Kaynak: Trademap

Türkiye'den hazır giyim ve konfeksiyonda en çok ithal edilen ilk 10 ürüne baktığımızda, 2023 yıl sonu itibariyle iki ürün grubunda ithalatta düşüş, sekiz ürün grubunda ise artış kaydedilmiştir. İthalatı en çok artış gösteren ürün grubu %74,8 artışın görüldüğü 6302.60 GTİP'li pamuktan tuvalet ve mutfak bezleri, havlular iken, en çok düşüş geçen yıla kıyasla %20,3 düşüşle 6108.31 GTİP'li kadınlar ve kız çocukları için pamuklu örme gecelik ve pijamalar'da görülmüştür.

İTKİB Genel Sekreterliği
İHKİB Ar-Ge Şubesi